

TANEC A POHYB - TÁNC ÉS MOZGÁS

Helyi tanterv

1-4. osztály

A nemzetiségi iskolákban a néptánc tanítás az identitás őrzésének egyik alapvető eszköze lehet.

A tánc tanítása komplex művészetpedagógiai tevékenység, amely által a tanuló sajátos kifejezőeszköz birtokába jut, kiegészítve a nyelvi, a zenei és a vizuális kifejezőeszközök tárával. A tánc a mozgást a művészetek oldaláról ismerteti meg a tanulóval, értékesen kiegészítve a testnevelés órákon történő mozgásfejlesztést. A tánc tanítása a testnevelés órák keretében is történhet, megfelelő képesítésű pedagógus vezetésével.

A tánc és a zene elválaszthatatlan kapcsolatából adódóan a tánc tanítása különleges zenei élményt is nyújt: a tanuló a mozgás által egész testében érzékeli a kísérő zenét, a zene aktív befogadójává válik. A néptánc tanítása során a tanuló számos olyan népdalt ismer meg, amely kiegészíti az ének-zene órán tanult dalok tárával, mozgással összhangban énekel, a hangszeres dallamokat is közelebb érzi magához a táncolás által, a népzene így eredeti funkciójában éli át. Az ének-zene órán is alkalom nyílik arra, hogy az éneklést vagy zenehallgatást mozgással kapcsolják össze megfelelő képesítésű pedagógus vezetésével.

A néptánc tanítása hatékonyan járul hozzá az identitástudat erősítéséhez, ugyanakkor közvetlen tapasztalat és élmény által teszi fogékonyvá a tanulókat a népek hagyományai, kultúrája iránt.

A tánc tanítása fejleszti a ritmusérzéklet, a térérzéklet, a testtartást és a mozgáskoordinációt, amely a mindennapi élet számos területén fontos a tanuló számára. Hozzájárul az egészség megőrzéséhez, fejleszti a társas kapcsolatok iránti érzéklet: együttműködésre, alkalmazkodásra, a másik nem, a másik személy, a másik csoport elfogadására és megbecsülésére ösztönöz.

Az iskolai tánc tanulás bekapcsolódási lehetőséget biztosít a tanuló számára a táncos kulturális életbe: a tánc- és mozgásművészet értő befogadójává, a táncos szórakozás (táncházak, táncos szórakozóhelyek) aktív részesevé formálja.

A kerettanterv nem említi konkrét táncokat, hiszen a tanmenetbe bekerülő táncok, táncstílusok kiválasztása a tanár feladata az iskola és az osztály/csoport adta lehetőségek gondos mérlegelése után. Azt az elvet azonban rögzíti, hogy a tánc tanításának elsődleges célja a táncolás, az éneklés és a játék örömeinek, közösségformáló erejének megélése, képességfejlesztő hatásainak kiaknázása.

A kerettantervben szereplő tematikai egységek nem időben követik egymást. Az órák anyaga általában több tematikai egység, amelyeket a tanár belátása szerint arányosan oszt el az adott időkeretben, vagy akár többet is alkalmaz párhuzamosan. Ezért nem történik utalás az egyes tematikai egységekhez ajánlott óraszámra. A kerettanterv anyagát heti egy – az öt mozgásos óra egyike – órára terveztük.

A tánc tanításának tárgyi feltétele a megfelelő méretű, megfelelően rugalmas padlózatú, jól szellőztethető terem, valamint a megfelelő hangminőségű és teljesítményű zenelejátszó berendezés.

A tánc és mozgás tanításának sajátossága, hogy az egyes tematikai egységek és fejlesztési célok gyakorlatilag a teljes 8 évfolyamon keresztül húzódnak, fokozatosan elmélyítve, pontosítva, finomítva az újra és újra visszatérő témákat. Ezért elkerülhetetlennek látszottak a gyakori ismétlések. Az ismétlődő keretek változatos, egymásra épülő tartalommal való kitöltése a pedagógus feladata a helyi adottságok mérlegelése alapján.

1–2. évfolyam

A tánc tanítása mint művészetpedagógiai tevékenység széleskörűen fejleszti a tanuló *esztétikai-művészeti tudatosságát és kifejezőképességét*, nemcsak a mozgásművészet, hanem a zene- és színházművészet területén is, melyeknek így értő befogadójává, igényes közönségévé válhat. A művészi mozgással való ismerkedés más területeken is erősíti a tanuló megnyilvánulásainak magabiztosságát.

A táncolás javítja a testtartást, az állóképességet, fejleszti a mozgáskoordinációt, stresszoldó és örömet adó tevékenység, ezzel fontos eszközévé válik a *testi és lelki egészségre nevelésnek*.

A tánc és a mozgás segíti a tanulót, hogy önmagát helyesen érzékelje, helyezze el térben és időben vagy éppen társaihoz képest, a csoportos vagy páros táncolás élménye pedig a társakhoz, a másik nemhez való viszony fejlődését szolgálja. Az improvizáció gyakorlása már kezdeti szinten is fejleszti a tanuló kifejezőképességét, problémamegoldó képességét, növeli önbizalmát. A tánc és mozgás tanítása ezért fontos a *szociális kompetencia, az önismeret és társas kultúra fejlesztése szempontjából*.

A tánc és a hagyományos népi játékok olyan közösségi élményeket nyújtanak a tanulónak, amelyek segítik a kapcsolati rendszerekben adódó szerep megértését, a kooperáció fejlesztését, a szabályok elfogadását.

A helyi kis közösségek, az egyes földrajzi tájak, népcsoportok tánc- és zenei hagyományainak megismerése élményszerűen erősíti a *az anyaországához való kötődést*.

A tánc tanítása ráirányítja a tanulók figyelmét az IKT-eszközökön elérhető értékes, művészi tartalmakra, erősítve ezzel a *médiatudatosságra nevelést*.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Mozgásanyanyelv megalapozása	Órakeret folyamatos
Előzetes tudás	Az óvodában tanult népi játékok, a hozzájuk kapcsolódó dalok, alapvető mozdulatípusok ismerete.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A közös tánc, mozgás, a zene, a közös éneklés és játék örömeinek komplex élményén keresztül ismerkedés a tanuló szűkebb hazája néptánc-, népzene- és népijáték-hagyományaival. A kis közösséghez (osztály, csoport), a nagyobb közösséghez (település, nemzetiség), illetve a nemzethez tartozás tudatának erősítése. Alapvető táncos készségek elsajátítása.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
A tanár által mutatott elemi mozdulatok, motívumok társakkal együtt szimultán követése, majd önálló ismétlése. Táncípusonként több, a tanuló életkorának megfelelően kiválasztott motívum megismerése, egyszerűbb motívumkapcsolások. A tanár és párja által mutatott mozdulatok, motívumok szimultán követése párjával együtt. Kísérletezés az önálló és páros improvizáció alapjaival. A tanult táncok nevének rögzítése.		<i>Ének-zene, spev a hudba:</i>: népzenei anyag, népi gyermekjátékok. <i>Környezetismeret:</i> néprajzi tájegységek, a népi kultúra értékei, népszokások. <i>Testnevelés és sport:</i> helyes testtartás,

	mozgáskultúra, mozgásműveltség.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Kör, sor, pár, kapu, lépés (motívum), rögtönzés (improvizáció). <i>Kruh, rad, páry, krok (motív), improvizácia</i>

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Ritmusérzék fejlesztése	Órakeret folyamatos
Előzetes tudás	Az óvodából ismert metrumra lépés, tapsolás, negyed és nyolcad érték érzékelése, tapsolása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A ritmusérzék fejlesztése a tánc, ének és a kísérő zene metrikai-ritmikai egységbe rendezésének érdekében.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Egyenletes járás, dobogás, tapsolás, az ütemhangsúly érzékeltetése kísérő zenére, saját énekére vagy belső löktetésre. A tanár által mutatott egy-két ütem terjedelmű ritmusképletek reprodukálása társakkal vagy egyénileg. Negyed és nyolcad értékek, negyed szünetek érzékelése, reprodukálása. Részvétel a ritmusgyakorlatokban egész testtel. A tempó és a dinamika változásának követése.		<i>Ének-zene, spev a hudba:</i> ritmushangszerek, ritmikai többszólamúság, dallam- és ritmososztinató, koordinációs gyakorlatok. <i>Dráma és tánc:</i> látható, hallható, érezhető ritmusok.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Tempó, hangsúly, „tá”, „ti” (negyed, nyolcad). <i>Tempo, prízvuk, štvrťová a osminová nota</i>	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A tánchoz kapcsolódó ének-zenei ismeretek	Órakeret folyamatos
Előzetes tudás	Az óvodában tanult dalok.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A zene és tánc egységének érzékeltetése, az énekhang javítása, a zenei hallás fejlesztése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
A tanult táncokhoz kapcsolódó zene felismerése, a táncokhoz kapcsolódó dalok éneklése, társakkal együtt a tanár vezetésével, majd anélkül, esetleg önálló éneklése. A kísérő zenét játszó hangszerek/hangszeregyüttesek megismerése, a hangszerek nevének és a tanult táncok nevének rögzítése. Lehetőség szerint találkozás élő zenével.		<i>Ének-zene, spev a hudba:</i> hallás utáni daltanulás, zenehallgatás.

A különböző típusú táncok kísérőzenéje tempójának érzékelése.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Dal, versszak, tempó. <i>pieseň, strofa, tempo</i>

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Eligazodás a térben	Órakeret folyamatos
Előzetes tudás	Az óvodában gyakorolt egyszerű mozdulatok, térformák.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanuló testtudatának, testtartásának fejlesztése, az adott térhez és társaihoz való térbeli viszonyulásának érzékeltetése, tudatosítása.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Tánc közben is ügyelés a helyes testtartásra, a test mozdulatok közben változó határainak érzékelése. Párházhoz, társaihoz való térbeli viszony érzékelése, részvétel kör, sor, ív alkotásában, a távolságok érzékelése. Egyre biztosabb mozdulás adott irányban, forgásirány azonosítása. A tanult táncok és játékok által megkövetelt térformák megvalósítása tanári segítséggel vagy anélkül.		<i>Testnevelés és sport:</i> térbeli tudatosság. <i>Matematika:</i> Tájékozódás a térben (alapvető fogalmak ismerete). Tájékozódás a külső világ tárgyai szerint, a tájékozódást segítő viszonyok ismerete (pl. mellett, között, előtt, mögött). <i>Dráma és tánc:</i> tér, térköz, tájékozódás, irányok.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Testrész, irány, kör, sor, ív, kígyóvonal, csigavonal, kapu. <i>smer, kruh, rad, polkruh, had, slimáčik, brána</i>	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Népi játékok	Órakeret folyamatos
Előzetes tudás	Az óvodában tanult népi játékok.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az életkornak megfelelően megválasztott játékok nyújtotta élményen keresztül a kooperáció, a kezdeményező- és helyzetfelismerő képesség, az egymáshoz való alkalmazkodás és a szabályok elfogadásának képessége, a térérzékelés, az ének- és beszédhang, és a ritmusérzék fejlesztése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Ismerkedés társaival együtt, tanári irányítással – elsősorban a tanuló szűkebb hazájában, közösségében ismert – hagyományos játékokkal.		<i>Ének-zene, spev a hudba:</i> : népzenei

A megismert játékok körének bővítése. Tanári irányítás, segítség mellett a játékokhoz vagy egyes szerepekhez tartozó dalok, szövegek, szabályokat megismerése, alkalmazása. A néphagyományból a sport jellegű, párválasztó, fogyó-gyarápodó és kapuzó játékok megismerése.	anyag, népi gyermekjátékok énekléssel. <i>Magyar nyelv és irodalom, szlovák nyelv és irodalom:</i> mondókák, népdalok, népi játékok. <i>Testnevelés és sport:</i> népi gyermekjátékok. <i>Környezetismeret:</i> néprajzi tájegységek, a népi kultúra értékei. <i>Dráma és tánc:</i> együttjátszás különféle interaktív helyzetekben.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Játék, szabály, szerep. <i>hra, roľa, pravidlo</i>

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Hagyományismeret	Órakeret folyamatos
Előzetes tudás	Óvodai ismeretek a naptári ünnepekről, szokásokról.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanult táncokhoz, dalokhoz, játékokhoz közvetlenül kötődő hagyományok, szokások megismerése, a dalok szövegének megértése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Képzalkotás a közvetlenül a táncolás élményéhez kötődő irányított beszélgetések során a hagyományos táncalkalmak, a hagyományos közösségek táncéletének jellemzőiről. A tanult dalok szövegének – a tanár irányításával, az esetleges ismeretlen fogalmak tisztázása után – társakkal közös értelmezése. A tanult táncokhoz, dalokhoz és játékokhoz kapcsolódóan élményszerzés az év jeles napjaival, ünnepeivel kapcsolatban.		<i>Magyar nyelv és irodalom, szlovák nyelv és irodalom:</i> népmesék, népdalok, népszokások. <i>Környezetismeret:</i> néprajzi tájegységek, a népi kultúra értékei, népszokások. <i>Dráma és tánc:</i> a közvetlen környezetben ismert szokásokhoz

	kapcsolódó hagyományok, szertartások dramatikusan vonatkozásai.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Táncalkalom, táncház, fonó, „játszó”, pár, felkérés, farsang, nagyböjt, húsvét, advent, karácsony, újév. <i>tanečná zábava, priadky, fašiangy, pôst, veľká noc, advent, vianoce, nový rok</i>

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A tanult táncstílusok körének bővítése	Órakeret folyamatos
Előzetes tudás	A megalapozott mozgásnyelv	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A megismert táncok, táncstílusok körének fokozatos bővítése a helyi/nemzetiségi hagyományokra épülő mozgásnyelv megismerése után az osztály/csoport képességeinek megfelelően.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Az elsőként tanult helyi/nemzetiségi táncstílus mellé az osztály/csoport képességeit mérlegelve egy következő felvétele, fokozatos kitekintéssel. A tanult táncstílusok felismerése irányítással, a táncok nevének megismerése, a kísérő zene eltérő vagy éppen azonos jellegzetességeinek fokozatos megismerése, megszokása. Számos, a tanult táncokhoz kapcsolódó dal megismerése.		<i>Ének-zene, spev a hudba:</i> a népzenei anyag és a népi gyermekjátékok énekléssel, ritmikus mozgással. <i>Dráma és tánc:</i> szöveges alkotások játékos, mozgásos vagy táncos megjelenítése.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Tájegység, népcsoport/nép. <i>lokalita</i>	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Improvizációs készség fejlesztése	Órakeret folyamatos
Előzetes tudás	Alapmotívumok ismerete, alapvető motívumfűzési elvek ismerete.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tánc mint kifejező- és kommunikációs eszköz jelentőségének megtapasztalása már a tanulás kezdetétől. A pusztai reprodukció mellett az alkotó, kreatív mozgás örömeinek megélése. A magyar néptánc improvizatív jellegének tudatosítása.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Néhány motívum elsajátítása után önálló felidézésük, összekapcsolásuk.		<i>Ének-zene, spev a hudba:</i> a zenei fantázia

Párral vagy társakkal összhangban, együttműködve egyszerű táncfolyamatot létrehozása.	fejlesztése sok zenei játékkal, ritmusos és énekes szabad rögtönzésekkel. <i>Dráma és tánc:</i> csoportos improvizációs játékok.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Rögtönzés (szabad tánc, improvizáció), lépés (motívum), pár vezetése. <i>improvizácia, kroky, tanec v pároch</i>

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén	A tanuló életkorának és képességeinek megfelelően –tanári irányítással – táncolja a tanult táncokat (pl. szűkebb hazája néptáncait és még egy-két táncstílust), ismeri és éneklő a hozzájuk kapcsolódó dalokat, felismeri az egyes tánc típusok kísérőzenéjét. Ismeri és alkalmazza a tanult játékok szabályait, ismeri a hozzájuk kapcsolódó dalokat, szövegeket. Érti a kísérő zene vagy ének tempóját, lüktetését, amivel saját mozgását is összhangba tudja hozni. Képes helyes testtartással, párjához, társaihoz térben alkalmazkodva táncolni, a tanult táncok és játékok térformáit megvalósítani. Ismeri és érti a tanult táncok, dalok, játékok eredeti közösségi funkcióját. Értelmezni tudja a tanult dalok szövegét. A tanuló megtapasztalja a közös mozgás, játék és éneklés örömeit.

3–4. évfolyam

A tantárgy szerepe a fejlesztési területekben, a nevelési célok elérésében és a kulcskompetenciák fejlesztésében nem tér el az 1–2. évfolyamtól. A tanuló szempontjából azonban lényeges része a fejlődésnek a spontán utánpótlás, a tanár követésén alapuló mozgás önállóbbá és tudatosabbá érése.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A tanult táncstílusok körének bővítése	Órakeret folyamatos
Előzetes tudás	Az 1–2. évfolyamon tanult táncok ismerete.	
A tematikai egység nevelési- fejlesztési céljai	A megismert táncok, táncstílusok körének fokozatos bővítése az osztály/csoport képességeinek megfelelően.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Egyre jobb elmélyülés a tanult stílusok és tánc típusok jellegzetességeiben, a tanár döntése szerint ismerkedés újabb stílusokkal. A tanult táncstílusok megkülönböztetése, a táncok nevének ismerete, a kísérőzene eltérő vagy éppen azonos jellegzetességeinek		<i>Ének-zene, spev a hudba:</i> népzenei anyag és népi gyermekjátékok énekléssel, ritmikus

felismerése. A magyar néptánc-hagyomány alapvető tánc típusainak ismerete. A táncokhoz kapcsolódó ismert dalok számának bővülése.	mozgással. <i>Dráma és tánc:</i> szöveges alkotások játékos, mozgásos vagy táncos megjelenítése. <i>Testnevelés és sport:</i> helyes testtartás, mozgáskultúra, mozgásműveltség.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Tánc típus, tájegység, népcsoport/nép. <i>typ tanca, lokalita,</i>

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Ritmusérzék fejlesztése	Órakeret folyamatos
Előzetes tudás	Az 1–2. évfolyam ritmusgyakorlatai.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A ritmusérzék fejlesztése a tánc, ének és a kísérőzene metrikai-ritmikai egységbe rendezésének érdekében.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Egyenletes járás, dobogás, tapsolás, az ütemhangsúly érzékeltetése kísérőzenére, a tanuló saját énekére vagy belső ritmusra. A tanár által mutatott hosszabb, 4–8 ütem terjedelmű ritmusképletek társakkal együtt történő, vagy egyéni reprodukálása. Negyed, nyolcad és tizenhatod érték, nyújtott és éles ritmusok, szinkópa, negyed és nyolcad szünetek érzékelése, reprodukálása. Részvétel a ritmusgyakorlatokban egész testtel, a különböző testrészek ritmusában egyszerű párhuzamosságok kivitelezése. A tempó és a dinamika változásának követése vagy a tempó és a dinamika változtatása.		<i>Ének-zene, spev a hudba:</i> ritmushangszerek, ritmikai többszólamúság, dallam- és ritmusosztinató, koordinációs gyakorlatok. <i>Dráma és tánc:</i> látható, hallható, érezhető ritmusok
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Tempó, ütemmutató (metrum), hangsúly, „tá”, „ti”, „tiri” (negyed, nyolcad, tizenhatod), szinkópa, szünet. <i>Tempo, prízvuk, štvrťová a osminová nota, synkopa, pomlčka</i>	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	A tánchoz kapcsolódó ének-zenei ismeretek	Órakeret folyamatos
Előzetes tudás	Az 1–2. évfolyamon szerzett zenei ismeretek.	

A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A zene és tánc egységének érzékeltetése, az énekhang javítása, a zenei hallás fejlesztése. Az IKT-eszközök médiatudatos használatának fejlesztése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
A tanult táncokhoz kapcsolódó zene felismerése, a kísérő zenében a táncokhoz kapcsolódó dalok felismerése, és éneklése társakkal együtt, vagy önállóan. A kísérő zenét játszó hangszerek/hangszeregyüttesek ismerete (pl. a népi vonós hangszeregyüttes tagjai funkcióinak ismerete és értése). Jellegzetes hangszerek megismerése. Lehetőség szerint találkozás élő zenével. Az IKT-eszközök használatával is tapasztalatszerzés a táncokhoz kapcsolódó zenéről. A különböző típusú táncok kísérőzenéje zenei jellegzetességeinek érzékelése (tempó, metrum).		<i>Ének-zene, spev a hudba</i>: hallás utáni daltanulás, zenehallgatás.
Kulcsfogalmak/fogalmak	Dal, versszak, tempó, IKT-eszköz. <i>pieseň, strofa, tempo, IKT prostriedok</i>	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Eligazodás a térben	Órakeret folyamatos
Előzetes tudás	Az 1–2. évfolyam térgyakorlatai	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanuló testtudatának, testtartásának fejlesztése, az adott térhez és társaihoz való térbeli viszonyulásának érzékeltetése, tudatosítása.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Tánc közben is ügyelés a helyes testtartásra, a test mozdulatai közben változó határainak érzékelése. Párjához, társaihoz való térbeli viszony érzékelése, részvétel kör, sor, ív alkotásában, a távolságok érzékelése. Adott irányban mozdulás, forgásirány azonosítása. A tanult táncok és játékok által megkövetelt térformák megvalósítása.		<i>Testnevelés és sport</i>: térbeli tudatosság. <i>Matematika</i>: Tájékozódás a térben (alapvető fogalmak ismerete). Tájékozódás a külső világ tárgyai szerint, a tájékozódást segítő viszonyok ismerete (pl. mellett, között, előtt, mögött). Tájékozódás a tanuló saját mozgó, forgó testének aktuális helyzetéhez képest (pl. a bal, jobb).

	<i>Dráma és tánc: tér, térköz, tájékozódás, irányok.</i>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Testrész, irány, kör, sor, ív, kígyóvonal, csigavonal, kapu. <i>smer, kruh, rad, polkruh, had, slimáčik, brána</i>

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Népi játékok	Órakeret folyamatos
Előzetes tudás	Az 1–2. évfolyamon tanult népi játékok.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az életkornak megfelelően megválasztott játékok nyújtotta élményen keresztül a kooperáció, a kezdeményező- és helyzetfelismerő képesség, az egymáshoz való alkalmazkodás és a szabályok elfogadásának képessége, a térérzékelés, az ének- és beszédhang, és a ritmusérzék fejlesztése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Az ismert játékok körének bővítése. Társakkal az önálló játék, a szerepek, dalok, mozdulatok ismerete a szabályok elfogadása és alkalmazása által. A néphagyományból további sport jellegű, párválasztó, fogyó-gyapapodó és kapuzó játékok megismerése. A hagyományos népi játékok és a ma ismert sportágak, valamint a drámajátékok összefüggéseinek, szerves kapcsolatának felismerése.		<i>Ének-zene, spev a hudba:</i> a népzenei anyag, népi gyermekjátékok énekléssel. <i>Testnevelés és sport:</i> népi gyermekjátékok. <i>Dráma és tánc:</i> együtt játszás különféle interaktív helyzetekben.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Játék, szabály, szerep. <i>hra, roľa, pravidlo</i>	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Hagyományismeret	Órakeret folyamatos
Előzetes tudás	Az 1–2. évfolyamon megszerzett ismeretek.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanult táncokhoz, dalokhoz, játékokhoz közvetlenül kötődő hagyományok, szokások megismerése, a dalok szövegének megértése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Közvetlenül a táncolás élményéhez kötődő irányított beszélgetések során képalkotás a hagyományos táncalkalmak, a hagyományos közösségek táncéletének jellemzőiről. A tanult dalok szövegének – az esetleges ismeretlen fogalmak		<i>Magyar nyelv és irodalom, szlovák nyelv és irodalom:</i> népmesék, népdalok,

tisztázása után – társakkal közös értelmezése. Találkozás a tanult táncokhoz kapcsolódó viselet jellegzetességeivel, lehetőleg közvetlen tapasztalat alapján. A tanult táncokhoz, dalokhoz és játékokhoz kapcsolódóan élményszerzés az év jeles napjaival, ünnepeivel kapcsolatban. A legfontosabb naptári ünnepek megnevezése. Néhány, az ünnepekhez kapcsolódó népszokás megismerése. Közvetlen vagy közvetett tapasztalatok szerzése a tanuló szűkebb hazájának hagyományairól (múzeum, kiállítás meglátogatása, IKT-eszközök használata).	népszokások. <i>Vizuális kultúra:</i> a népi tárgykultúra legjellemzőbb példái. <i>Környezetismeret:</i> néprajzi tájegységek, a népi kultúra értékei, népszokások. <i>Dráma és tánc:</i> a közvetlen környezetben ismert szokásokhoz kapcsolódó hagyományok, szertartások dramatikus vonatkozásai. <i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> ünnepek.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Táncalkalom, táncház, fonó, „játészó”, pár, felkérés, farsang, nagyböjt, húsvét, advent, karácsony, újév, viselet. <i>tanečná zábava, priadky, fašiangy, pôst, veľká noc, advent, vianoce, nový rok, kroj</i>

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Improvizációs készség fejlesztése	Órakeret folyamatos
Előzetes tudás	Az 1–2. évfolyam improvizációs gyakorlatai.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tánc mint kifejező- és kommunikációs eszköz jelentőségének megtapasztalása már a tanulás kezdeteitől. A pusztá reprodukció mellett az alkotó, kreatív mozgás örömeinek megélése. A táncok improvizatív vagy kötött jellegének tudatosítása (pl. a magyar néptánc).	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Párral vagy társakkal összhangban, együttműködve táncfolyamatok létrehozása. A motívumismeret bővülése és az adott tánc struktúrájának egyre mélyebb megértése révén az improvizatív készség fokozatos fejlődése. Az eltérő tánc típusok, táncstílusok motívumkészletének és struktúrájának egyre biztosabb elkülönítése. A tánc (pl. a magyar néptánc) alapvetően improvizatív jellegének tudatosítása.		<i>Ének-zene, spev a hudba:</i> zenei játékok, ritmikus és énekes szabad rögtönzések. <i>Dráma és tánc:</i> csoportos improvizációs játékok.

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Rögtönzés (szabad tánc, improvizáció), lépés (motívum), pár vezetése, tájegység, népcsoport/nép. <i>improvizácia, vol'ný tanec, krok, motív, lokalita, etnická skupina</i>
A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén	A tanuló ismer és korának megfelelően társaival/párjával táncol többféle táncstílust, azokon belül többféle táncípust, magabiztosan érzi a kísérőzene vagy ének tempóját, lüktetését, amivel saját mozgását is összhangba tudja hozni. Érzékeli és követi a tempóváltozásokat, képes egyenletes mozgásra. Felismeri a táncot kísérő zenében a tanult dalokat, képes azokat zenével énekelni mozgás közben is. Tisztában van a táncot kísérő hangszeres együttes tagjainak funkcióival, ismeri a hangszereket. Tisztában van azzal, hogy az IKT-eszközök által hozzáférhetőek a tanult táncokhoz kapcsolódó zenei és mozgókép anyagok. Képes helyes testtartással, párjához, társaihoz térben alkalmazkodva táncolni, az irányokra vonatkozó utasításokat végrehajtani, a tanult táncok és játékok térformáit megvalósítani. Ismeri és önállóan alkalmazza a tanult játékok szabályait, ismeri a hozzájuk tartozó dalokat és szövegeket. Képes behelyezkedni a játék adta szerepekbe, társait partnerként, sportszerűen kezeli, át tudja élni a közös játék örömét. Ismeri és érti a tanult táncok, dalok, játékok eredeti közösségi funkcióját. Élményt szerez az eredeti funkció újraértelmezéséről (pl. táncház, <i>revival</i>). Értelmezni tudja a tanult dalok szövegét. Életkorának és képességeinek megfelelően párjával vagy társaival együttműködve improvizálja a tanult táncokat. A tanuló megtapasztalja a közös mozgás, játék és éneklés örömét.